

Ramme for disputas – utkast til ny

Vedtatt av Universitetsstyret <dato>

Doktordisputasen markerer avslutningen på en forskerutdanning. Den er også universitetets ansikt utad som forskningsinstitusjon. Universitetet legger derfor vekt på å gi disputasene en verdig ramme. Dette kommer til uttrykk i følgende elementer:

Valg av lokale

Instituttet/fagmiljøet reserverer egnete lokaler som gir rom for et offentlig publikum til prøveforelesninger og disputas. Blomster på talerstolen markerer anledningen. Disse får doktoranden med seg som en hilsen fra fagmiljøet.

Antrekk

Pent antrekk er forventet både av doktoranden og bedømmelseskomiteens medlemmer. Lederen av disputasen, dekanen - eller den han/hun har utpekt som sin stedfortreder - bærer dekankappen ved disputasen.

Disputasleders funksjon

Disputaslederen instruerer doktoranden og bedømmelseskomiteen om prosedyrene i forbindelse med prøveforelesningene og disputasen og deres roller i denne forbindelsen. Disputaslederen avgjør om det i noen tilfeller skal avvikes fra de generelle prosedyrene. Disputaslederen setter tidsrammen for innleggene fra opponentene etter nærmere avtale med disse.

Prosesjon

Ved disputasen forutsettes det at publikum har tatt plass og reiser seg når doktoranden kommer inn i lokalet med følge. Doktoranden kommer inn fulgt av lederen av disputasen og bedømmelseskomiteens medlemmer. Komiteens medlemmer setter seg på reserverte plasser på første rad. Disputaslederen tar plass foran talerstolen med ansiktet mot publikum hvor lokalet gir mulighet for dette.

Dersom disputasen blir delt i to sesjoner, går man i prosesjon ut fra første sesjon i omvendt rekkefølge som inn og går inn i prosesjon til annen sesjon på samme måte som til første. Disputaslederen avgjør i samråd med doktoranden og bedømmelseskomiteen om man skal gå i prosesjon etter disputasen. Fakultetet bestemmer om det skal være prosesjon også ved prøveforelesningen.

Gjennomføring av disputasen

Disputaslederen innleder disputasen med en kort formell introduksjon av doktoranden og gjør kort rede for innleveringen og bedømmelsen av avhandlingen samt for prøveforelesningen og bedømmelsen av denne. Disputasleder gir også beskjed om når eventuelle opponenter ex. auditorio skal melde seg. Disputasleder avgjør om det skal være pause under disputasen.

Deretter redegjør ph.d.-kandidaten for hensikten med og resultatene av den vitenskapelige undersøkelsen. Fakultetet kan bestemme at førsteopponent skal redegjøre for dette i stedet for kandidaten.

Førsteopponent innleder diskusjonen og ph.d.-kandidaten gis anledning til å forsvare avhandlingen. De øvrige tilstedeværende skal gis anledning til å opponere ex. auditorio. Fakultetet bestemmer om disse skal få ordet før eller etter andreopponent. Disputaslederen kan også åpne for korte spørsmål fra salen og svar fra doktoranden.

Disputaslederen bør gripe inn dersom opponenter overskrider tidsrammen vesentlig eller ikke gir doktoranden mulighet til å komme til orde, videre dersom språkbruken klart overskrider rimelig akademisk sømmelighet og hvis publikum forstyrrer disputasen.

Etter at opposisjonen er avsluttet, får doktoranden ordet til kort å takke opponentene for diskusjonen, og universitetet for å ha fått anledning til å fremstille seg til doktorgradsprøven. Deretter erklærer disputaslederen disputasen for avsluttet, tradisjonelt med en standard formulering som: "Akten er endt" / "This concludes the disputation ceremony" / "Disputatio peracta est" og gir beskjed om at innberetning vil bli sendt til fakultetet.

Disputaslederen sørger for at komiteen underskriver de nødvendige dokumenter og for at disse og innberetning om eventuelle opponenter ex. auditorio blir levert til fakultetet.

Sosial markering

Det er vanlig at doktoranden inviterer disputasens leder, bedømmelseskomiteen og veileder(ne) samt instituttleder til en middag eller sosial samling etter at disputasen er gjennomført. Det er også vanlig å invitere familie og venner av doktoranden. Ved denne anledning er det forventet taler i følgende rekkefølge: doktoranden, disputaslederen eller dennes stedfortreder, det tredje medlemmet av bedømmelseskomiteen og veileder(ne).

Universitetsgave

Som en påskjønnelse fra UiO, får doktoranden en gave. Denne overrekkes vanligvis av disputaslederen eller instituttlederen ved middagen/samlingen etter disputasen.

Ramme for disputas - gjeldende

Vedtatt av Universitetsstyret 09.09.03.

Doktordisputasen markerer avslutningen på en forskerutdanning. Den er også universitetets ansikt utad som forskningsinstitusjon. Universitetet legger derfor vekt på å gi disputasene en verdig ramme. Dette kommer til uttrykk i følgende elementer:

Valg av lokale

Instituttet/fagmiljøet reserverer egnete lokaler som gir rom for et offentlig publikum til prøveforelesninger og disputas. Blomster på talerstolen markerer anledningen. Disse får doktoranden med seg som en hilsen fra fagmiljøet.

Antrekk

Pent antrekk er forventet både av doktoranden og bedømmelseskomiteens medlemmer. Lederen av disputasen, dekanen - eller den han/hun har utpekt som sin stedfortreder - bærer dekankappen ved disputasen.

Seremoniell struktur

I forbindelse med prøveforelesningene avgjør disputaslederen i samråd med doktoranden og bedømmelseskomiteen om de skal gå i prosesjon inn og ut fra prøveforelesningene, og hvem som introduserer doktoranden. Videre om det skal avsettes tid til spørsmål og kommentarer etter forelesningene.

Ved disputasen forutsettes det at publikum har tatt plass og reiser seg når doktoranden kommer inn i lokalet med følge. Doktoranden kommer inn fulgt av lederen av disputasen og bedømmelseskomiteens medlemmer i denne rekkefølgen: 1. opponent, 2. opponent, 3. komitémedlem og disputaslederen. Komiteens medlemmer setter seg på reserverte plasser på første rad. Disputaslederen tar plass foran talerstolen med ansiktet mot publikum hvor lokalet gir mulighet for dette. Dersom disputasen blir delt i to sesjoner, går man i prosesjon ut fra første sesjon i omvendt rekkefølge som inn og går inn i prosesjon til annen sesjon på samme måte som til første. Disputaslederen avgjør i samråd med doktoranden og bedømmelseskomiteen om det også skal arrangeres samlet uttog til slutt etter at disputasen er endt.

Disputasleders funksjon

Disputaslederen instruerer doktoranden og bedømmelseskomiteen om prosedyrene i forbindelse med prøveforelesningene og disputasen og deres roller i denne forbindelsen. Disputaslederen avgjør om det i noen tilfeller er ønskelig å avvike fra de generelle prosedyrene. Disputaslederen setter tidsrammen for innleggene fra opponentene etter nærmere avtale med disse og gir beskjed om eventuell pause under disputasen. Disputaslederen innleder disputasen med en kort formell introduksjon av doktoranden, avhandlingen, oppnevning av bedømmelseskomiteen og gjennomføring av prøveforelesningene og gir beskjed om når eventuelle opponenter ex. auditorio skal melde seg. Disse skal i tilfelle ha ordet før 2. opponent. Disputaslederen kan også åpne for korte spørsmål fra salen og svar fra doktoranden før 2. opponent får ordet. Disputaslederen bør gripe inn

dersom opponenter overskrider tidsrammen vesentlig eller ikke gir doktoranden mulighet til å komme til orde, videre dersom språkbruken klart overskrider rimelig akademisk sømmelighet og hvis publikum forstyrrer disputasen. Etter at 2. opponent har avsluttet får doktoranden ordet til kort å takke opponentene for opposisjonen, og universitetet for å ha fått anledning til å fremstille seg til doktorgradsprøven. Deretter erklærer disputaslederen disputasen for avsluttet, tradisjonelt med en standard formulering som: "Akten er endt" / "This concludes the disputation ceremony " / "Disputatio peracta est" og gir beskjed om at innberetning vil bli sendt til fakultetet. Disputaslederen sørger for at komiteen underskriver de nødvendige dokumenter og for at disse og innberetning om eventuelle opponenter ex. auditorio blir levert til fakultetssekretariatet.

Sosial markering

Som en takk til universitetet inviterer gjerne doktoranden disputasens leder og bedømmelseskomiteen og veileder(ne) samt styreren ved faginstittet til en middag eller sosial samling etter at disputasen er gjennomført. Til denne inviteres normalt også familie og venner av doktoranden. Ved denne anledning er det forventet taler i følgende rekkefølge: doktoranden, disputaslederen eller dennes stedfortreder, det tredje medlemmet av bedømmelseskomiteen og veileder(ne).

Universitetsgave

Som en påskjønnelse fra UiO, får doktoranden en glassvase (som er spesialdesignet av Hadeland Glassverk for UiO og fås kjøpt i Kommunikasjonssavdelingen). Denne overrekkes av disputaslederen eller instituttbestyreren ved middagen/samlingen etter disputasen.